

Jak kolorowy Diego trafił na flagę Gwatemali

Diego był bardzo kolorowy. Tak kolorowy, że bardziej się nie da. A do tego był wesoły i aż tryskał humorem. Aaaaa! Nie powiedzieliśmy wam jeszcze, że Diego był ptakiem. Pięknym. Tak pięknym, że jego podobizna zdobi dziś flagę i herb jego ojczyzny – Gwatemali. Miał wielką rodzinę, ale to właśnie on jest bohaterem naszej bajki, bo dzięki niemu ludzie zauważyli, jak łatwo jest skrzywdzić kogoś, kogo się nie rozumie, i że trzeba być otwartym na innych!

Kwezal herbowy – tak nazywa się gatunek ptaków, do którego należał Diego. Kwezal, jak już wiecie, jest symbolem Gwatemali, ale taką nazwę nosi też miasto oraz pieniądze w tym środkowoamerykańskim kraju. Diego to musiał być bardzo sławny ptak! – powiecie, słysząc o tym wszystkim. Zawdzięcza to swojej odwadze i mądrości. Posłuchajcie historii, która wydarzyła się aż dwieście lat temu!

1:14 II

PROPONOWANE PYTANIA

– Dziadku! Dziadku! Opowiedz mi tę legendę o naszym gatunku! Tę o tym, jak nas kiedyś ludzie szanowali! – prosił wieczorami swego dziadka Diego. A dziadek, starszy, przygarbiony ptak zawsze chętnie ją opowiadał wnukowi. Za każdym razem trochę inaczej, ale nie pomijając tego, co ważne.

– To było bardzo dawno temu. Tak dawno, że pewno nawet mojego pra, pra, pra, pra, pra i jeszcze dziesięć razy pradziadka wtedy jeszcze nie było na świecie – rozpoczynało opowieść sędziwe ptaszysko. – To były czasy, gdy tymi ziemiami rządzą przywiązani do tradycji ludzie – Majowie i Aztekowie. Wtedy nikt nie mógł nas skrzywdzić. Byliśmy symbolem piękna i umiłowania wolności. Wierzono, że gdy odbierze się nam wolność, wtedy wydarzy się nieszczęście. Dlatego nawet groźni myśliwi nie robili nam krzywdy, choć nasze pióra byłyby dla ludzi ozdobą cenniejszą niż złoto. Ale potem przyszli tu ludzie zza wielkiego oceanu, którzy nie znali ani nas, ani tej pięknej historii. Interesowały ich tylko kolorowe pióra, więc zaczęli polować na naszych przodków. Było nas coraz mniej, chowaliśmy się głęboko w lasach i nie wiadomo, jak by to się skończyło, gdybyśmy nie zdecydowali się na zawsze ukryć przed ludźmi. Tak dobrze, żeby o nas zapomnieli!

– Oni o nas zapomnieli? – dopytywał się Diego.

– Zapomnieli, ale, niestety, żyje nam się coraz gorzej, mimo że nikt już na nas nie poluje – tłumaczył dziadek.

- Kto jest bohaterem bajki?
- Z jakiego kraju pochodzi Diego?
- Dlaczego Diego był sławnym ptakiem?

- Czemu?! – dziwił się młody ptak.
- Sam zobacz, Diego. Na twoich oczach znika las, bo ludzie potrzebują drewna, a las to nasz dom! – zafrasował się dziadek.
- No to może trzeba porozmawiać z ludźmi? – Diego, mimo że słuchał tej historii setki razy, pierwszy raz rzucił taki pomysł, ale dziadek zgasił jego zapał. – Oni cię nie rozumieją, a jak cię tylko zobaczą, będą chcieli zabrać ci twoje kolorowe pióra. Smutno się zrobiło Diego. Chciał, by się udało porozumieć z ludźmi. Ale Wy się nie smućcie, tylko poczekajcie, co będzie dalej...

PROPONOWANE PYTANIA

3:46

- Jaką legendę opowiedział Diegowi jego dziadek?
- Co martwiło dziadka?
- Co chciał zrobić Diego, by rozwiązać złą sytuację ptaków?
- Jak czuł się bohater?

O ile dziadka z racji wieku często łamało w skrzydłach, o tyle Diego rozpierała energia. Skrawek lasu, w którym mieszkali, rzeczywiście był mały, może dlatego ptaszek często fruwał po jego obrzeżach albo nawet daleko poza nimi.

– Coś mi się wydaje, że ci ludzie nie są tacy groźni. Porozmawiam z nimi, żeby nie niszczyli naszego lasu – myślał sobie, gdy szybował ponad dachami domów. Raz nawet przysiadł na jednym z nich. I to był właśnie ten dzień, który zmienił całą Gwatemalę!

– Ej, zobacz, jaki kolorowy ptak! Złapmy go w siatkę – to były ostatnie słowa, które usłyszał Diego, bo chwilę później siedział już zamknięty w klatce. Pojmali go dwaj chłopcy.

– Wspaniałe pióra! To ci dopiero! – uradowali się chłopcy. Diego przestraszył się, że ludzie nigdy go nie wypuszczą!

– Nie! Dość tego! Co wy sobie myślicie?! Że ja jestem tylko po to, żeby skubać moje pióra?! Ja jestem magicznym ptakiem! – zaczął krzyczeć Diego, choć pamiętał słowa dziadka, że ptasiej mowy człowiek z pewnością nie rozumie... Tyle że... człowiek rozumiał!

– Ten ptak mówi! Mówi ludzkim głosem! – wrzasnęli chłopcy.

– Rozumiecie mnie? To otwierajcie klatkę! – rozkazał ptaszek, choć sam nie wiedział, jaki będzie skutek jego słów, więc dodał jeszcze na koniec. – A nawet gdybym nie mówił ludzkim głosem i w ogóle nie mówił, to i tak nie macie prawa mnie zamykać w klatce, bo każdemu należy się szacunek. Nie traktujcie innych tak, jakby byli waszymi zabawkami. Ale tak, jakby byli waszymi przyjaciółmi! Poczzerwieniały ze wstydu buzie obu chłopców.

– Dobrze... Leć na wolność... No głupio wyszło! Możemy ci jakoś pomóc? – przeprosili.

– Możecie. Możecie posłuchać, bo opowiem wam to, co opowiedział mi dziadek – zaczął Diego. – Kiedyś uważano nas za magiczne ptaki, symbole wolności, i nie krzywdzono. Wasi przodkowie szanowali nas, a my cieszyliśmy ich oczy kolorowymi piórami. Gdy przysiadaliśmy na dachach domów, to ich mieszkańcy cieszyli się, bo wierzyli, że przynosimy szczęście w życiu... – ciągnął swą opowieść Diego. Na koniec skwitował ją gorzkimi słowami: – A teraz? A teraz kryjemy się po lasach, bo chcecie nas łąpać i wsadzać do klatek!

– Jeszcze raz przepraszamy cię. Nie znaliśmy ciebie ani twojego gatunku, ani tej historii – wytłumaczyli się chłopcy. – Prosimy, siadaj na dachu naszego domu, a my będziemy z oddali cię podziwiał. Czy przynosisz szczęście czy nie.

Od tamtej pory w okolicy zaczęło być głośno o tym, że do jednego z domów przylatuje przepiękny ptak, siada na dachu, a cała rodzina podziwia jego pióra. I jest szczęśliwa! Chłopcy też nie próżnowali. Opowiedzieli sąsiadom, że te piękne ptaki to symbole wolności od czasu Majów i Azteków.

PROPONOWANE PYTANIA

- Jaka niebezpieczna historia przydarzyła się później Diegowi?
- Co zrobił Diego, gdy został złapany?
- Jak zachowali się chłopcy, którzy pojmali ptaka?
- Czego oczekiwał Diego od ludzi?
- Co to znaczy darzyć kogoś szacunkiem?
- Co się zmieniło w Gwatemali po rozmowie Diega z chłopcami?

Wieści w małej Gwatemali rozchodzą się szybko. Po wielu latach ludzie znowu zaczęli szanować kwezale, przestały więc kryć się po lasach. Tak odrodziła się pradawna przyjaźń między ptakami i ludźmi, a Diego mruga teraz do was wesoło z flagi Gwatemali.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

1. Jak kolorowy Diego trafił na flagę Gwatemali

SŁUCHANIE BAJKI

Zaproś dzieci do słuchania bajki. Przeczytaj lub odtwórz utwór nr 8 z CD nr 1 – podziel go na części. Po każdej części zrób pauzę i porozmawiaj z dziećmi na temat treści bajki. Możesz zadać dzieciom pytania pomocnicze wypisane obok treści bajki. Wprowadź dzieci do dalszej części zajęć za pomocą następującego komentarza:

Opowieść o pięknych kwezalach to opowieść o nostalgii, tęsknocie za czymś, co miało miejsce w przeszłości. I Diego, i jego dziadek marzyli, żeby znowu nastąpiła taka chwila, gdy ludzie i kwezale będą żyć obok siebie w zgodzie. Te wspólne marzenia świadczyły o niezwyklej więzi, jaką połączeni byli ze sobą młody kwezal Diego oraz senior rodu – jego dziadek. Diego choć był jeszcze młodym ptakiem, doskonale rozumiał, dzięki opowieściom dziadka, że należy do rodziny i czuł tę przynależność. Dlatego właśnie, mimo że wymagało to dużej odwagi, walczył o ich wspólne marzenia. Dziś postaramy się zrozumieć, co to znaczy odczuwać nostalgię i przynależność do jakiejś grupy.

2. Szybujące ptaki

ZABAWA RUCHOWO-SŁUCHOWA PRZY PIOSENCE

CD Z PIOSENKĄ „MÓW MI DIEGO” piosenka nr 5 na płycie nr 2

ODTWARZACZ, CHUSTKI W 4 KOLORACH ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KOLORYSTYCZNIE 4 DUŻE OBRĘCZE (HULA-HOOP)

Rozłóż na podłodze duże obręcze (hula-hoop) w czterech kolorach i rozdaj dzieciom po dwie chustki takiego samego koloru (odpowiadające kolorom kół). Zaproś dzieci do zabawy:

Wyobraźcie sobie, że jesteście kolorowymi ptakami, które wyruszają w daleki lot – tak jak Diego fruwał ponad lasami Gwatemali. Kiedy usłyszycie muzykę, spróbujecie sobie wyobrazić, że tak jak Diego lecicie i tak jak on czujecie się wolni. Ale gdy muzyka przestanie grać, wasz lot się kończy i musicie bezpiecznie wylądować w swoim gnieździe razem ze swoimi towarzyszami, swoją rodziną. Bez trudu rozpoznacie, do jakiej rodziny należycie, wystarczy spojrzeć na wasze kolorowe pióra – chustki i kolor waszego gniazda. Dobrze jest mieć swoje miejsce i ludzi, do których możemy wracać, którzy są nam bliscy.

ZAGADNIENIA KLUCZOWE

nostalgia, poczucie przynależności

CELE ZAJĘĆ

cele ogólne:

- > identyfikowanie własnych stanów emocjonalnych,
- > rozwijanie kompetencji emocjonalnych.

cele szczegółowe:

- > zachęcanie do aktywnego słuchania tekstów literackich,
- > rozpoznawanie i rozumienie istoty takich uczuć i emocji, jak poczucie przynależności, nostalgia,
- > zachęcanie do wczuwania się w emocje innych,
- > wyrażanie uczuć za pomocą ruchu, ekspresji plastycznej,
- > zachęcanie do mówienia o własnych emocjach i sytuacjach z nimi związanych.

REALIZACJA PODSTAWY PROGRAMOWEJ

Punkty realizowane z obowiązującej podstawy programowej:

- 1.5, 1.7
- 2.1, 2.2, 2.4, 2.9, 2.10
- 3.1, 3.2, 3.6, 3.8, 3.9
- 4.1, 4.2, 4.3, 4.5, 4.8, 4.9

ŚRODKI DYDAKTYCZNE

piosenka „Mów mi Diego” – utwór 5 na płycie nr 2, odtwarzacz, chustki w 4 kolorach oraz odpowiadające im kolorystycznie 4 duże obręcze (hula-hoop), karty pracy, kredki, materiałowy woreczek z kolorowymi piórami, pastele kredowe, kartki, taśma klejąca, lusterka

W zabawie wykorzystaj utwór „Mów mi Diego”. Po każdej zwrotce piosenki zrób pauzę w nagraniu, by dzieci-ptaki mogły wrócić o swych gniazd.

* Zabawę możesz powtórzyć kilka razy, by umożliwić dzieciom zamianę kolorowych chust.

* Dzieciom starszym można utrudnić zabawę poprzez przestawienie koła – gniazda w inne miejsce.

3. Rodzinne więzi

ZABAWA PLASTYCZNA KARTĄ PRACY

KARTY PRACY, KREDKI

Rozdaj dzieciom karty pracy i kredki. Porozmawiaj z dziećmi jeszcze raz o relacji Diega z jego dziadkiem. Podkreśl, jak ważne dla Diega było słuchanie historii swojego rodu, jak czuł się związany nie tylko z dziadkiem, ale i innymi ptakami ze swojej rodziny. To dlatego chciał porozmawiać z ludźmi: bo troszczył się o losy i sytuację swojej całej rodziny, nie tylko o siebie. Tak jak dziadek troszczył się o niego i jego rolę było przekazywanie wnukowi historii o tym, skąd jest i jakie ma znaczenie, tak Diego chciał zatroszczyć się o innych, z którymi czuł się związany, i jako wnuk widział swoją rolę w działaniu – w końcu jego dziadek był już starszy, a on miał siłę i mógł dbać o to, by znaczenie jego rodziny było nadal uznawane przez ludzi. Czasami więc dziadek zostawał w lesie, a młody Diego latał po dalszej okolicy. Cały czas jednak pamiętał, że niezależnie od tego, jak daleko jest od domu, łączą go z dziadkiem i innymi kwezalami więzy rodzinne.

Zachęć dzieci do rozwiązania zadań na karcie pracy:

I Diego, i wy macie swoje rodziny, z którymi na pewno czujecie się związani. To właśnie z członkami waszej rodziny spędzacie najwięcej czasu (z mamą, tatą, rodzeństwem, babcią, dziadkiem). Przeżywacie z nimi różne codzienne chwile oraz ważne dla was wydarzenia, np. świętujecie urodziny. To te przeżycia łączą was niewidzialną linią na całe życie – jest to wyjątkowa więź rodzinna. Spójrzcie teraz na obrazek – znajdują się na nim trzy kwezale – Diego, jego dziadek i mama. Połączcie je linią więzi rodzinnej i pokolorujcie. Zobaczycie, że choć na rysunku jest dużo innych zwierząt, które mieszkają w tej samej okolicy co kwezale, Diego i jego rodzina zawsze się rozpoznają i wiedzą, że należą do tej samej rodziny.

4. Piórko nostalgii

ZABAWA Z ELEMENTEM KONSTRUOWANIA ZDAŃ

MATERIAŁOWY WORECZEK Z KOLOROWYMI PIÓRAMI

Przed rozpoczęciem zabawy przygotuj materiałowy woreczek i włóż do niego kolorowe pióra. Jedno z piór powinno być wyjątkowe, w woreczku powinno być tylko jedno pióro w tym konkretnym kolorze (wybór koloru piór należy do ciebie). Zaprosz dzieci, by usiadły w kręgu, i zwróć się do nich:

Pozbierałem/pozbierałam do worka kolorowe pióra rajskich ptaków. Jedno z tych piór ma wyjątkową moc – moc wywoływania nostalgii. Będziemy losować pióra z worka z zamkniętymi oczami. Gdy wszyscy już wylosują swoje pióra, otwierają oczy i sprawdzają, kto wylosował magiczne pióro. Magiczne pióro sprawia, że zaczynamy czuć nostalgię.

Dzieci losują po jednym piórku i przekazują worek kolejnej osobie w kręgu. Następnie otwierają oczy i sprawdzają, kto z nich ma magiczne pióro. Zwróć się do dziecka, które wylosowało magiczne piórko:

Uwolnij moc magicznego piórka. Połóż je sobie na dłoniach i dmuchnij na nie tak, aby pofrunęło do przodu razem z twoją nostalgią. Powiedz: jaka miła chwila, jakie miłe wydarzenie ci się przypomniało?

Następnie wszystkie piórka trafiają z powrotem do worka i powtarzamy czynności od początku.

Na zakończenie zabawy podsumuj wymienione przez dzieci wspomnienia, które wywołały w nich uczucie nostalgii. Przypomnij dzieciom, że nostalgia to uczucie tęsknoty za czymś, co już się wydarzyło i było dla nas przyjemne.

5. Jesteśmy jedną grupą

DYSKUSJA I PRACA PLASTYCZNA

PASTELE KREDOWE, KARTKI, TAŚMA KLEJĄCA, LUSTERKA

Zapytaj dzieci, co to znaczy należeć do jakiejś grupy? Poprowadź rozmowę tak, aby wyjaśnić im pojęcie przynależności do rodziny, grupy przedszkolnej.

Każdy z was ma swoją rodzinę, jest jej członkiem. Jest synem lub córką. W waszych rodzinach są też mamusie, tatusiowie, bracia i siostry, babcie i dziadkowie. Wraz z nimi tworzycie grupę, do której należycie – tą grupą jest rodzina. Każda rodzina jest inna i każda jest wyjątkowa, bo tworzą ją wyjątkowe osoby. Innym rodzajem grupy, do której także należycie, jest grupa przedszkolna.

Wyjaśnij dzieciom, że grupa przedszkolna to grupa dzieci, które pozostają pod opieką określonego nauczyciela, wspólnie uczestniczą w zajęciach i jedzą posiłki, mają własną salę. Tu powinnaś/powinieneś się odwołać do sytuacji indywidualnej grupy, z którą prowadzisz zajęcia (może grupa ma swoją nazwę albo znak rozpoznawczy lub np. tworzą ją tylko dzieci w określonym wieku).

Tak jak każda rodzina, tak i każda grupa przedszkolna jest wyjątkowa. Jej członkowie – czyli wszystkie dzieci, które do niej należą – razem się bawią i uczą, a każdy z nich jest równie ważny. Chcę was teraz zaprosić do wykonania pracy plastycznej, która pozwoli zobrazować naszą grupę przedszkolną.

Rozdaj dzieciom kartki. Dzieci rysują swoje autoportrety, używając pasteli kredowych. Po wykonaniu wszystkich autoportretów, wspólnie z dziećmi, sklej rysunki ze sobą za pomocą taśmy klejącej. W ten sposób powstanie plakat pokazujący wszystkie dzieci z grupy.

Warto także zwrócić uwagę na fakt, iż być może w dniu wykonywania ćwiczenia nie wszystkie dzieci należące do grupy są obecne w przedszkolu. Jeśli kogoś nie ma, dzieci mogą narysować portret tej osoby i dołączyć do narysowanych autoportretów.

Podczas rysowania dzieci mogą skorzystać z lusterek, aby móc lepiej się sobie przyjrzeć.

6. Każdy kogoś ma

PODSUMOWANIE ZAJĘĆ

Zaproś dzieci, by usiadły w kręgu. Zachęć je do podsumowania zajęć:

Przypomnijcie sobie bajkę o kwezalu. Czy pamiętacie, jak miał na imię jej bohater? Czego się z niej dowiedzieliście? Chciałabym/chciałbym, żebyśmy nauczyli się krótkiej rymowanki, która będzie nam przypominała o tym, że każdy ma swoje miejsce na Ziemi, ma ludzi, którzy zawsze będą go kochać i wspierać.

Odczytaj rymowankę.

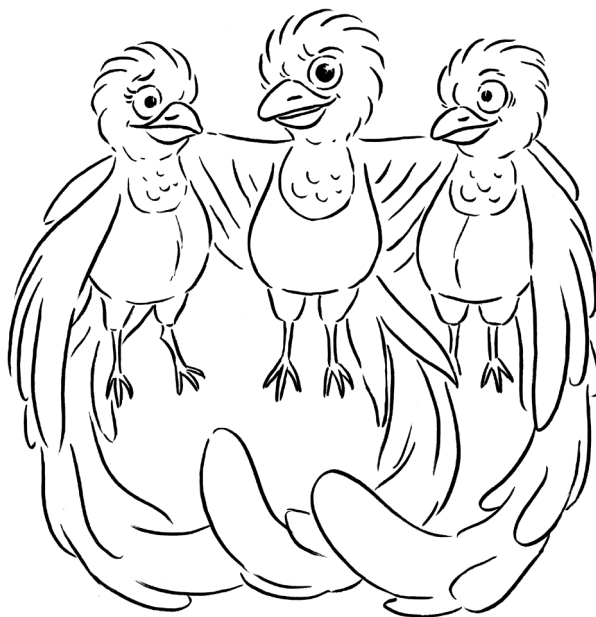
Świat jest wielki i szeroki:
żyją w nim papugi,
lwy, kwezale, nawet węże...
bo świat jest też długi!

A ja mam swój świat niewielki –
dom, przedszkole, skwerek.
Za nim tęsknię, gdy wyjeżdżam,
w nim są przyjaciele...

Zachęć dzieci, by wspólnie powtarzały kolejne wersy. Podczas recytacji dzieci mogą wykonywać rytmiczne gesty, np. stukać palcem o podłogę, dłońmi o kolana, klaskać. Po kilkukrotnym powtórzeniu rymowanki zaproś dzieci do wspólnego zakończenia zajęć:

Teraz złapcie się za ręce. Za chwilę jeszcze raz powtórzymy rymowankę. Mam nadzieję, że jej słowa na zawsze zostaną w waszych sercach i pamięci. Żeby tak się stało, po rymowance puścimy w krąg iskierkę – uścisk dłoni, który kolejno przekażecie osobie siedzącej z waszej lewej strony. Czy ktoś ma ochotę puścić iskierkę?

W razie potrzeby zademonstruj dzieciom sposób ściskania dłoni tak, aby iskierka zatoczyła koło. Gdy iskierka wróci do osoby, która ją puściła, zajęcia są zakończone.

MÓW MI DIEGO

Mów mi Diego!
Kolorowe piórka mam.
Są jak tęcza, wolność, słońca żar.

To historia bardzo stara, czasu szmat. } x 2
Dawno to się wydarzyło – dwieście lat.

Mów mi Diego!
Kolorowe piórka mam.
Zdobię godło. Wolność, wiarę niosę wam.

To historia bardzo stara, czasu szmat. } x 2
Dawno to się wydarzyło – dwieście lat.

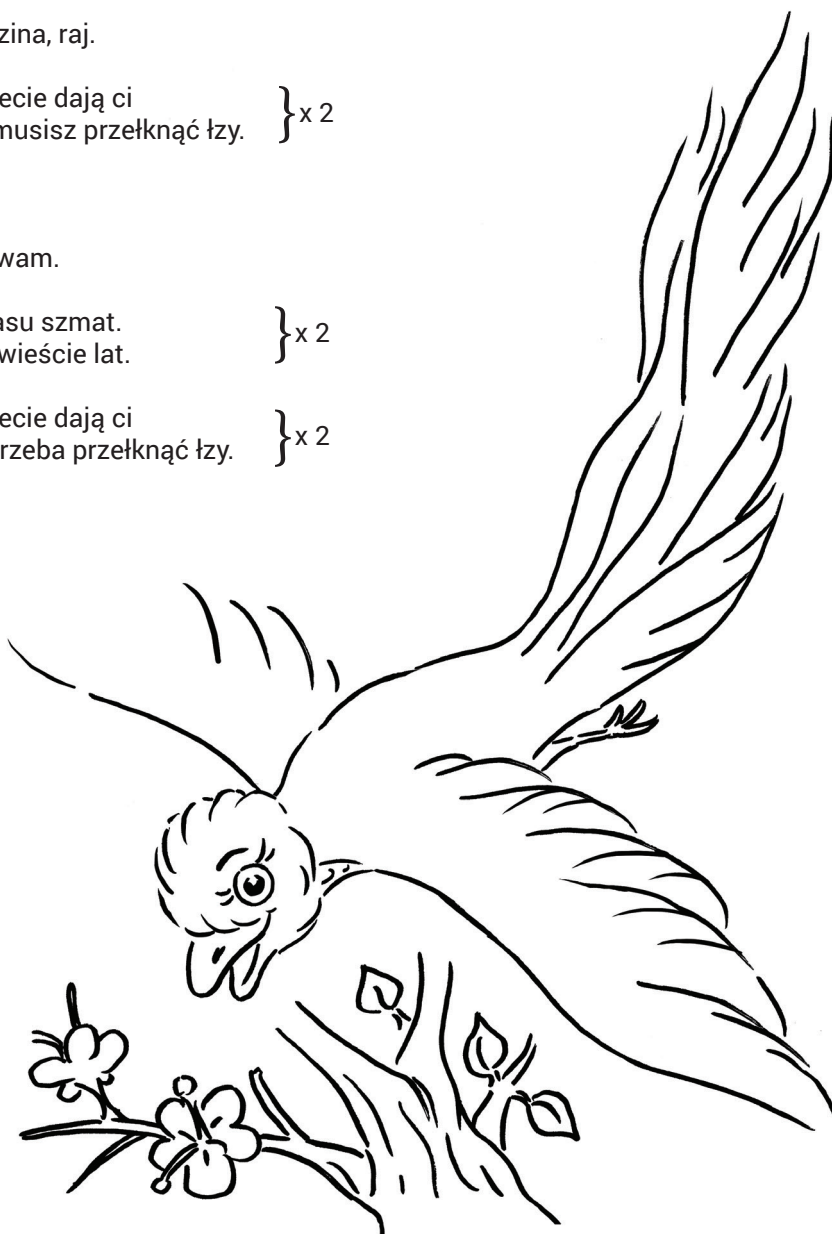
Mów mi Diego!
Kolorowe piórka mam.
Gwatemala to mój dom, rodzina, raj.

Lecz nie zawsze na tym świecie dają ci } x 2
ciastko z kremem, czasem musisz przełknąć łzy.

Mów mi Diego!
Kolorowe piórka mam.
Zdobię godło i kolory niosę wam.

To historia bardzo stara, czasu szmat. } x 2
Dawno to się wydarzyło – dwieście lat.

Lecz nie zawsze na tym świecie dają ci } x 2
ciastko z kremem, czasem trzeba przełknąć łzy.

KARTA PRACY

